

начертани от блестящите тактически прозрения на неговия командир ген. Й. Вл. Гурко .

В. „Зорница“ от 28 юли подробно разглежда съсредоточаването на турските сили в боя за Стара Загора на 19/31 юли 1877 г.¹⁴. Сюлейман паша напада защитниците на града с многобройна армия вследствие на неверните сведения на разузнаването. Без да е изненадан от поражението на Реуф паша при с. Джуранлии /Калитиново/, устремил се към лаврите на победата, в телеграмата си след боя с приблизителна точност определя малочисления противников отряд, но преднамерено насочва вниманието към „вината“ на българите, които „се бяха съединили с неприятеля“, поради което сражението е „силно и трая 5 часа“. Непокколебимата жертвеност на българското население е в противовес на цинизма на палача и разрушителя на града, който твърди, че спрял клането като „се видял принуден да извади въстаниците чрез хвърляне на митройлози /вид запалителни снаряди/, които подпалват града“. Сюлейман едва ли е допускал, че по-късно ще бъде съден заради неуспехите си, а жестокостите на неговите войници и разорението на Стара Загора ще я озарят с ореола на градовете - мъченици от Априлското въстание. Опиянен от собствената си порочност, той се величае като „спасител“ и хвалебства „високата си нравственост“, която всъщност довежда оцелелите старци, жени и деца до позорните робски пазари във вътрешността на Османската империя¹⁵.

Развълнуваните повествования за българската войнска доблест са предишното за прославата на собствения ни принос в Освобождението. Те са в емигрантската ни преса. В. „Български глас“ предоставя изобилни данни за боевете при Стара Загора и Джуранлии, както за спасяването на Самарското знаме и гибелта на града¹⁶. В сп. „Славянско братство“ разказът оживотворява картината на тази първа битка на българското войнство, въодушевена от безпримерната жертвеност на знаменосците, опълченците и офицерите. В статията изплува името на малко известния унтер-офицер Григорио, заел достойно място в героичната поредица на загиналите знаменосци. Като своеобразни реквиеми за опустошенията и съдбата на бежанците са дописките, които със своята съпричастност разкриват душевността на съвременниците, а впоследствие допълват представите за трагичните старозагорски събития. Описанията за тях потвърждават силата на народната памет и са източник, който обезсилва всякакви твърдения, че липсват доказателства за масовите кланета¹⁷.

Подобна позиция изхожда от духа на разделителната истинност за жертвите и страданията. Истината е отразена както в силно въздействащи художествени произведения на българската духовна култура, така и в не до там изразителни описа-